

Годишен извештај на единиците на локалната самоуправа за напредокот на состојбата со еднаквите можности за жените и мажите

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Единица на локална самоуправа	ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
Изработил (име, презиме и функција)	Игор Жежовски, советник- координатор за еднакви можности на жените и мажите во Општина Делчево
Период на известување	01.01.2024 – 31.12.2024 година
Датум на поднесување на извештајот	25.03.2025 година

Име и презиме (Одговорно лице (градоначалник) кој го одобрува извештајот и ја потврдува неговата веродостојност)

Горан Трајковски, Градоначалник на Општина Делчево

Дата: 25.03.2025 година

Потпис:

Датум на прием на извештајот во Министерство за труд и социјална политика

Име Презиме (на службеникот од Сектор за еднакви можности кој го примил извештајот) :

Потпис:

2. НАВЕДЕТЕ ГИ СПРОВЕДЕНИТЕ АКТИВНОСТИ КОИ СЕ СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ :

2.1. Дали имате преземени основни и посебни мерки согласно чл. 5, 6 и 7 од ЗЕМ (заокружете доколку имате)

- А) Позитивни
Б) Охрабрувачки
В) Програмски

2.2. Опис на мерките што ги имате преземено:

1. Изработен е Протокол за комуникација и еднакви можности помеѓу жените и мажите во Општина Делчево (08-1032/1 од 11.07.2024), документ кој има за цел да го олесни процесот на комуникацијата на одговорното лице- координатор/ка за еднакви можности со внатрешната јавност, како и со надворешната јавност со цел навремена и точна комуникација со сите засегнати страни, да се олесни процесот на собирање родово разделени податоци во насока на анализа и согледување на потребите на жените и на мажите во Општината и соодветна реакција од службите во Општината.
2. Редовно собирање родово разделени статистички податоци од институциите во Делчево и се користат при анализи за одредени состојби. Податоците се јавно објавени на веб-страницата <https://www.delcevo.gov.mk/rodovo-razdvoeni-podatoci>.
3. **Промовирани добрите практики за креирање родово одговорни локални програми-** На работилницата посветена на размената на искуства и родово одговорно креирање политики и буџетирање која се одржа во Ресурсниот центар за родова еднаквост во Скопје, Општина Делчево ги презентираше добрите практики за креирање родово одговорни локални програми. Во презентацијата беше направена анализа на досегашните напори за интегрирање на родовиот концепт во локалните планови и програми и беа детектирани слабите страни, но и предизвиците и обврските кои треба да се преземат наредниот период за конечна имплементација на родовиот концепт во целокупното работење на Општината и воведувањето родово одговорно буџетирање. Работилницата беше во организација на МТСП и UN Women,
4. За реализацијата на целта-родово одговорна општина, Општина Делчево успешно соработува со граѓанскиот сектор: соработува веќе 4 години со UN WOMEN со чија поддршка и реализираните обуки за надградба на капацитетите, Општина Делчево бележи резултати и успешно го имплементира родовиот аспект во своето работење; соработка со НВО ЖЕНА Делчево партнерство за реализација на планираните мерки и активности. Исто така, продолжува соработката со НВО „Бравура кооператива’ од Делчево во делот на пружање помош и нега во домот и активности поврзани со лица со попреченост.
5. Во партнерство со ЛМС Делчево и НВО ЖЕНА беше организирана едукативна работилница во рамки на одбележувањето на меѓународната кампања „16 дена активизам за борба против насилство врз жените“. На настанот присуствуваше и Никол Варнс, заменик- амбасадорка на САД во РСМ. Пред присутните свое излагање имаа и претставници на МВР, Локалното собрание на млади и лице од областа на Гешталт-

терапијата.

6. **Организирана дебата на тема „Врсничко насилство и негово спречување“**, каде учествуваа членови на дебатниот клуб од СОУ „М.М.Брицо“, ученици од основните училишта „Св. Климент Охридски“ и „Ванчо Прке“. Настанот беше во организација на Организацијата ЖЕНА со поддршка на КЕМ и Интерсекторското тело против семејно насилство на Општина Делчево.
7. **Одржани два поткаста на тема-врсничко насилство-со психологот Дејан Глинџарски и заменик-координаторката за ЕМ, Даниела Такева.**
8. **КЕМ беше дел од кампањата „НЕ за семејното насилство“** во рамките на програмата ЕУ Механизмот за граѓанска отпорност (CRM), финансиран од ЕУ-„Техничка помош за подобрување на овозможувачката средина за граѓанските организации во Република Северна Македонија.
9. **Активно учество во изработката на Стратегијата за млади- КЕМ учествуваше на фокус група ден 12.02.2024 година.** Целта беше да се соберат различни мислења и сугестии од младите и локалните чинители кои би послужиле како основа за изработка на Стратегијата за млади на Општина Делчево. КЕМ учествуваше во фокус- групата за да даде насоки во однос на вклучување на родовата рамноправност во креирањето на локалните политики за млади, а конкретно на изработка на Стратегија за млади на општина Делчево 2024-2027.
10. **Општина Делчево дава поддршка и соработува со Канцеларијата за бесплатна правна помош и психосоцијална поддршка.** Од 19.04.2024 година, Организација ЖЕНА е регистрирана за давање примарна правна помош за граѓаните кои ги исполнуваат условите согласно со Законот за бесплатна правна помош; во канцеларијата за психосоцијална поддршка работи психолог-гешталт.
11. **Одржана е јавна трибина** за значење на превентивните прегледи кај мажите во организација на КЕМ, Здружението „Бравура кооператива“ и Здружението за унапредување на машкото здравје „Филип Лукароски“ на кој учествуваа 20 граѓани од нив 6 беа мажи. На трибината беше промовиран и прирачникот за машко здравје, а гости предавачи беа м-р Петра Лукароска, претседателка на Здружението „Филип Лукароски“, спец д-р Андријана Илиевска- Велковски, спец д-р Влатко Кузмановски, како и психологот Дејан Глинџарски.
12. **Општина Делчево во партнерство со НВО Жена, активно се вклучи во реализацијата на Проектот: Заедно за просперитетна заедница“**, Поддржан од Институт за истражување и анализа на политики-Ромалитико. Период на реализација-01.10.2023-30.09.2024. Цел: Поддршка на локални иницијативи на ромската заедница.
13. **Активности и мерки во рамките на годишната програма за ОСБСП и собирање родови податоци за учесниците/чките во сообраќајот.** Една од активностите е по повод Меѓународниот ден на жената, каде со свежо цвеќе и внимание за одговорните учеснички во сообраќајот, Општинскиот совет за безбедност на сообраќајот на патиштата Делчево го одбележа Денот на жената – 8 Март. Со оваа активност им се посвети посебно внимание на жените учеснички во сообраќајот како пешаци, кои заради одговорното учество во сообраќајот и почитувањето на правилата и прописите, од членовите на ОСБСП Делчево добија подарок цвеќе и флаер за пешаци.
14. **Доделување парична помош за секое новороденче на територијата на Општина Делчево**
15. **Доделување парична помош за секое прваче во учебната 2022/23**
16. **Доделување стипендии за ученици и студенти**

17. Доделување награди и признанија на талентирани ученици.
18. Општинско-корисна работа
19. Во 2024 година отпочнавме со реализација на услугата за далечински мониторинг и дијагностика на пациенти кои не се во можност да ги посетуваат матичните лекари. Проектот е финасиран од Австриската агенција за развој и соработка, а во партнерство на НАЛАС. Во проектот се вклучени 4 матични лекари (3ж и 1м) кои со опремата за далечински мониторинг, овозможуваат следење на здравствената состојба на околу 300 пациенти годишно.
20. Координација со администрацијата од сите сектори и одделенија за изработка на родово сензитивни програми.

II Посебни програмски мерки кои ги има преземено Општина Делчево се:

Во однос на **вклучување на родовите перспективи во главните текови и интегрирање на родовата перспектива** во секоја од програмите на општината (согласно член 4 став 1 точка 10 од Законот за еднакви можности на жените и мажите), Општина Делчево за 2025 подгови 10 програми кои се родово сензитивни и тоа:

1. Програма за еднакви можности
2. Програма за комуникација со јавност и промоција на Општина Делчево
3. Програма за работа на ОСБСП за 2025
4. Програма за образование на Општина Делчево
5. Програма за култура на Општина Делчево
6. Програма за спорт на Општина Делчево за 2025
7. Програма за соработка со граѓански сектор
8. Програма за социјална заштита
9. Програма за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на општински патишта и улици во Општина Делчево
10. Програма за уредување на градежно земјиште на подрачјето на Општина Делчево

Дел од Програмите се во фаза на усвојување на Советот на Општина Делчево, а документите можат да се најдат на следниот линк: <https://www.delcevo.gov.mk/dokumenti-3>

2.3. Мерење на успешност на мерката (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа мерка):

Успешноста на мерките се следи преку реализирањето на поставените цели во мерките:

- Олеснет е процесот на собирање родово разделени податоци во насока на анализа и согледување на потребите на жените и на мажите во Општината и соодветна реакција од службите во Општината.

-Збогатени статистичките податоци разделени родово, на веб-страницата на Општина Делчево.
- Во Канцеларијата за бесплатна правна помош во периодот од април до ноември 2024 година е дадена примарна правна помош на вкупно 153 лица од кои на 106 жени, односно, 69% од случаите-биле жени. Најчесто примарна бесплатна правна помош е дадена во областа на социјалните права. Соработката со Општина Делчево е на високо ниво и координација. Воедно,

отворена е и канцеларија за психосоцијална поддршка во, а текот на 2024, две жени одат континуирано на сесии, две повремено.

- Над 50 лица информирани за активните мерки за вработување кои се понудени од АВРМ. (50% се жени)

- Поврзување на повеќе од 20 лица (над 50% се жени) со активни огласи за вработување, како и со огласи за практиканти во фирми и обуки за стекнување сертификати, информирани се лица кои сметавме дека се адекватни за аплицирање и за добивање на работната позиција или работен ангажман кој се нуди.

-Целта на активноста по повод Меѓународниот ден на жената беше преку превентивно делување да се поттикнат жените на одговорно учество во сообраќајот посебно повозрасната популација и нивна самозаштита во сообраќајот во општина Делчево. Жените се рамноправни учесници во сообраќајот на патиштата и како пешаци и како возачи. Повеќе истражувања укажуваат дека тие имаат одлични компетенции за управување со моторно возило, дека возат внимателно, паркираат совесно и ги почитуваат сообраќајните правила и прописи, а се истакнуваат и со способноста за планирање на патувањата земајќи предвид бројни околности што можат да влијаат врз безбедното возење. Во текот на 2024 г се собираат редовно родово разделени податоци од областа сообраќај преку различни кампањи: Посебен акцент беше ставен на употребата на сигурносните појаси во возилото од страна на возачите, совозачите и сопатниците, ограничувањата на брзината во населените места, ризикот од употребата на алкохол и управувањето со возило, прописното паркирање, употреба и користење на јавниот број 112 во итни ситуации, учеството во сообраќајот како пешаци и нивна самозаштита:

- Возачи кои користат сигурносен појас: жени – 16% / мажи – 84%;
- Возачи кои не користат сигурносен појас: жени -11% / мажи – 89%;
- Совозачи кои користат сигурносен појас: жени – 69% / мажи – 31%;
- Совозачи кои не користат сигурносен појас: жени – 53% / мажи – 47%;

Процентот на возачите кои користат сигурносен појас изнесува 29%, додека на возачите кои не користат изнесува 71%.

Вкупен број на возачи, совозачи и сопатници на моторни возила кои беа опфатени: 235 лица од кои 182 мажи и 53 жени.

-Успешноста на мерката доделување парична помош на секое новороденче на територијата на општина Делчево, се мери со број на поднесени барања односно број на донесени решенија за доделување на парична помош за секое новороденче.

-Успешноста на мерката доделување парична помош на секое прваче во двете основни училишта, се мери со број на донесени решенија за доделување на парична помош за секое прваче.

-Доделувањето на стипендиите за ученици и студенти се врши по објавен Јавен конкурс, на кој имаат право да се пријават сите ученици од II до IV година кои учат во СОУ „М.М.Брицо“ Делчево и студенти од Општина Делчево кои студираат на државните универзитети во РСМ. Успешноста на мерката се мери со број на поднесени пријави односно број на донесени решенија за доделување на општинска стипендија.

- Се издејствува да се постават општинските болборди на две локации со порака од кампањата НЕ ЗА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО: при влез во Делчево и една локација пред полициската станица во Делчево, да бидат дадени на бесплатно користење во период од 6 месеци по завршувањето на овој проект за поставување на плакати изработени од Организацијата кои содржеа информации за начинот на пријавување на семејното насилство. Воедно, брошурите кои содржеа информации за препознавање на видовите насилство и информации за пријавување на насилството беа поставени на влезот на Општина Делчево.

- Активноста за помош на невработените лица се спроведува преку ангажирање на

невработените лица во Програмата за општинско корисна работа (ОКР) и Програмата за изведување на јавни работи. Програмите се реализираат преку работно ангажирање на невработените лица евидентирани во Агенцијата за вработување, а кои им припаѓаат на ранливите групи на население, вклучувајќи ги и лицата корисници на право на гарантирана минимална помош (ГМП).

2.4. Дали имате предвидено показатели/индикатори за следење на успешноста и напредокот (Ве молиме наведете само аутпут индикатори¹)

Показатели/индикатори:

- Број на одржани работилници на тема семејно и врсничко насилство“
- Одржани две поткаста емитувани на социјалните мрежи до психологот Дејан Глинџарски и заменик-координаторката за ЕМ Даниела Такева.
- Одржана 1 јавна трибина за машкото здравје на која присуствуваа 20 граѓани од нив 6 беа мажи;
- За детска заштита и стимулативни мерки за ученици и студенти исплатени се вкупно 1.116.000 денари и тоа 355.000 денари по барања на 82 момчиња и 761.000 денари по барања од 105 девојчиња. Исплатата за оваа активност е извршена по следните основи: стипендии за ученици од социјално загрозувани семејства, стипендии за ученици со просек, стипендии за ученици првенци на генерацијата, стипендии за студенти од социјално загрозувани семејства, стипендии за студенти со просек, парична награда за 10 најдобри ученици од СОУ, парична награда за најдобри ученици Роми од ООУ и СОУ, парична награда за секое прваче и парична награда за секое новороденче.
- Број на донесени решенија за доделување парична помош за новороденчиња;
- Број на донесени решенија за доделување парична помош за првачињата;
- Број на донесени решенија доделување стипендии на ученици и студенти;
- Број на корисници на бесплатна правна помош
- Број на корисници на психосоцијална поддршка
- број на ангажирани лица за Општинско корисна работа

2.5. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, наведете ги во прилог на извештајот:

- решенија за доделување на парична помош за новороденчиња
- решенија доделување на стипендии на ученици и студенти;
- програми и извештаи на веб-страницата delcevo.gov.mk

2.6. Преземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешкиот план и буџетот на ЕЛС :

Како преземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите на координаторот и заменик-координаторката, се имплементираше родовиот аспект во 7 нови програми (кои Општината за прв пат ги донесува), а во нив се предвидени и родово одговорни мерки и активности. Исто така, согласно со предвидените мерки и активностите од Стратегијата за еднакви можности 2023-26 г и Програмата за еднакви можности, во партнерство

¹ *Аутпут индикаторите* ја мерат количината на стоки или услуги кои се добиваат со реализација на активностите од одделните програми, или пак број на жени и мажи опфатени со одделни програми. Пример за аутпут индикатор е број на мажи/жени опфатени со здравствените програми, број на жени опфатени со програмата за субвенционирање на земјоделството, број на жени од таргет група 24-49 години опфатени со Активните програмни мерки за вработување и др. Преземено од *Насоки за подготовка на предлог буџетска пресметка*, Министерство за финансии, http://www.mtsp.gov.mk/WBStorage/Files/OP_2012.pdf

со НВО ЖЕНА, започна со работа Канцеларија за бесплатна правна помош и психосоцијална поддршка за жртви на семејно и др. вид насилство. Иницијативата на координаторите за редовно собирање и анализа на родово разделени податоци од секторите и одделенијата.

2.7. Мерење на успешност на иницијативата (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа иницијатива):

Успешноста се мери во општинските годишни програми каде е имплементиран родовиот концепт и се предвидени родово одговорни мерки и активности во 7 нови програми.

Податоци од редовното собирање родово разделени податоци од сите сектори и области и нивно објавување на веб-страницата.

2.8. Дали имате предвидено показатели/индикатори за следење на успешноста и напредокот на иницијативата (Ве молиме наведете само аутпут индикатори)

-Број на реализирани активности и мерки предвидени во новите годишни програми

-Собрани родово разделени податоци

-број на одржани настани

-Број на учесници/чки

-број на пружена бесплатна правна помош

-број на корисници на бесплатна правна помош

-број на дадена психосоцијална поддршка

-број на корисници на психосоцијална поддршка

2.9. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, наведете ги овде насловите и приложете ги со извештајот

-програми усвоени на Советот на Општина Делчево <https://www.delcevo.gov.mk/dokumenti>:

1. Програма за еднакви можности

2. Програма за комуникација со јавност и промоција на Општина Делчево

3. Програма за работа на ОСБСП за 2025

4. Програма за образование на Општина Делчево

5. Програма за култура на Општина Делчево

6. Програма за спорт на Општина Делчево за 2025

7. Програма за соработка со граѓански сектор

8. Програма за социјална заштита

9. Програма за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на општински патишта и улици во Општина Делчево

10. Програма за уредување на градежно земјиште на подрачјето на Општина Делчево

2.10. Дали ЕЛС во рамките на активностите за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите соработувал со социјалните партнери и невладините организации активни на полето на еднаквите можности на жените и мажите?

Во 2024 година Општина Делчево и КЕМ соработуваше со НВО ЖЕНА од Делчево за реализација преку партнерство на дел од активностите и мерките предвидени во Програмата за еднакви можности;

Во текот на оваа година продолжи соработката со UN WOMEN, за надградба на капацитетите на административните службеници и имплементација на родово одговорни компоненти.

Во 2024 година продолжи партнерството со НВО „Бравура кооператива“ за реализација на проектот Клуб за социјална инклузија на лица со посебни потреби „Интегра“ и неа во домот на стари и изнемоштени лица.

2.11. Дали базата на податоци со која располага ЕЛС е разделена по пол?

а) база на податоци која се однесува на човечки ресурси

*** приложете документ со преглед на човечките ресурси поделени по пол (вкупен број на вработени, по звање)**

Да, базата на податоци кои се однесуваат на човечките ресурси вработени во општината, со која располага општината е разделена по пол.

б) база на податоци која се однесува на програмскиот дел (опфат на корисници по пол од одредени програми, услуги, мерки итн.)

*** приложете документ со краток опис на локална стратегија/акциски план/услуга и податоци разделени по пол за предвидени корисници, целни групи, и податоци разделени по пол за опфатени корисници, целни групи итн.**

<https://www.delcevo.gov.mk/rodovo-razdvoeni-podatoci>

2.12. Дали единицата на локалната самоуправа има локален акциски план за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите?

Да, може да се најде на следниот линк: <https://www.delcevo.gov.mk/dokumenti>

2.13. Ако одговорот е да, тогаш приложете го акцискиот план со извештајот и опишете:

а) кои активности ги има преземено ЕЛС во текот на извештајниот период

- Водење статистика според пол; поддршка на граѓански здруженија за организирање настани, активности за промоција на еднаквите можности, вклучително и борбата против семејното насилство,
- Подигање на свеста кај жените и мажите за контролирање на здравјето: едукација во основните и средните училишта за важноста на превенцијата; Едукативни предавања за значењето на редовните здравствени прегледи кај жените и мажите; Прегледи кај мажите по 40-тата година (прегледи за простатата, тестиси и сл.);
- Нега и грижа за стари и изнемоштени лица во домашни услови вклучувајќи стручни невработени лица од областа на здравството: Продолжување на грижата кај стари и изнемоштени лица во домашни услови;
- Економско јакнење и повисок степен на искористување на економските права и можности на жените од Општина Делчево: Поддршка во подобрувањето на претприемничките вештини на млади, жени и ранливи групи за започнување сопствен бизнис и самовработување преку обуки;
- Зголемена доверба кај граѓаните во надлежните институции во однос на справување со родово базираното насилство: Подигнување на свеста за родово базирано насилство преку локални кампањи, трибини и учество на сите засегнати страни; Обезбедување континуирано функционирање на сервис за бесплатна правна помош на жртвите на родово базирано насилство; Истражување на бројот на жртви од родово насилство.
- Зголемено учество на жените во Советот и комисиите на Општината, во управните одбори и извршните раководни позиции на локалните институции: Унапредување на системот за собирање родово разделени податоци во сите области од работењето на општината и институции основани и во надлежност од општината.
- Вклучување на родовата перспектива во јавните политики кои се носат на локално ниво за ублажување на ефектите од климатските промени и енергетската криза. Подигање на свеста за намалување на загадувањето и начини на штедење на електрична енергија: Поставување фотоволтаици на јавните институции; Замена на уличните светилки со енергетско ефикасни;
- Проектот „Со активни млади до одржлив развој на Општина Делчево“. Период на реализација-01.11.2023-30.04.2024- Проект е поддржан од Националниот младински совет на Македонија, во партнерство со Фондација за развој на локалната заедница-Штип, СФЕРА Интернешнал-Битола, Платформа за младински јакнење ЈЕП-Гостивар, а финасиран од Делегација на ЕУ во Скопје.

б) кои резултати се постигнати согласно Акцискиот план

-Достапни статистички податоци разделени по пол;

-Одржано едукативно предавање за рано откривање на малигните болести кај мажите;
- Нега и грижа за стари и изнемоштени лица во домашни услови вклучувајќи стручни невработени лица од областа на здравството: Продолжување на грижата кај стари и изнемоштени лица во домашни услови преку Општинско корисна работа и соработката со НВО Бравура кооператива;

-Проектот „Со активни млади до одржлив развој на Општина Делчево“.Период на реализација-01.11.2023-30.04.2024- Проект е поддржан од Националниот младински совет на Македонија, во партнерство со Фондација за развој на локалната заедница-Штип, СФЕРА Интернешнал-Битола, Платформа за младински јакнење ЈЕП-Гостивар, а финасиран од Делегација на ЕУ во Скопје.

Цел на проектот е да се зголемат капацитетите на младите од Општина Делчево за нивно учество во процесот на подготвување, имплементација и евалуација на младински политики.

Воедно, преку проектот ќе се унапреди соработката на младите и општината преку инклузивен процес на дефинирање на развојните активности и иницијативи на Општина Делчево во областа на младите преку креирање на локален стратешки план за млади во кој процес треба да земат учество претставници на Локалниот младински совет, претставници на СДММ Делчево, УМС на ВМРО ДПМНЕ, Црвен Крст, клуб на дебатели, граѓански организации.

- Обезбедување континуирано функционирање на сервис за бесплатна правна помош на жртвите на родово базирано насилство; Истражување на бројот на жртви од родово насилство во партнерство со НВО ЖЕНА.

-Одржани едукативни трибини и предавања за семејно и др. вид насилство; -Снимени два покаста на тема врсничко насилство.

- Поддршка во подобрувањето на претприемничките вештини на млади, жени и ранливи групи за започнување сопствен бизнис и самовработување преку обуки;

- Замена на уличните светилки со енергетско ефикасни; Поставени нови клупи во градските паркови и јавните површини.

в) како го меревте постигнувањето на успехот на резултатите (наведете аутпут индикатори)

- Во Канцеларијата за бесплатна правна помош во периодот од април до ноември 2024 година е дадена примарна правна помош на вкупно 153 лица од кои на 106 жени, односно, 69% од случаите-биле жени. Најчесто примарна бесплатна правна помош е дадена во областа на социјалните права. Соработката со Општина Делчево е на високо ниво и координација. Воедно, отворена е и канцеларија за психосоцијална поддршка во, а текот на 2024, две жени одат континуирано на сесии, две повремено.

- Над 50 лица информирани за активните мерки за вработување кои се понудени од АВРМ. (50% се жени)

-Поврзување на повеќе од 20 лица (над 50% се жени) со активни огласи за вработување, како и со огласи за практиканти во фирми и обуки за стекнување сертификати, информирани се лица кои сметавме дека се адекватни за аплицирање и за добивање на работната позиција или работен ангажман кој се нуди.

- Успешноста на мерката доделување парична помош на секое новороденче на територијата на општина Делчево, се мери со број на поднесени барања односно број на донесени решенија за доделување на парична помош за секое новороденче.

-Успешноста на мерката доделување парична помош на секое прваче во двете основни училишта, се мери со број на донесени решенија за доделување парична помош за секое прваче.

-Доделувањето на стипендиите за ученици и студенти се врши по објавен Јавен конкурс, на кој имаат право да се пријават сите ученици од II до IV година кои учат во СОУ „М.М.Брицо“ Делчево и студенти од Општина Делчево кои студираат на државните универзитети во РСМ. Успешноста на мерката се мери со број на поднесени пријави односно број на донесени решенија за доделување на општинска стипендија.

г) колку средства се одвоени од буџетот на општината, а колку од донации?

А) Во Буџетот на Општина Делчево за 2024 година предвидени беа вкупно 60.000 денари за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите.

Б) За Општинско корисна работа исплатени се вкупно **1.618.420** денари и тоа: за ангажирање на 10 невработени лица преку Општинско корисна работа, исплатени се вкупно 1.237.500 денари (990.000 денари од УНДП и 247.500 денари од Буџет на Општина Делчево) а за ангажирање на 5 невработени лица преку Програмата за изведување на јавни работи исплатени се вкупно 380.920 денари од Буџетот на Општина Делчево.

В) За детска заштита и стимулативни мерки за ученици и студенти исплатени се вкупно 1.116.000 денари и тоа 355.000 денари по барања на 82 момчиња и 761.000 денари по барања од 105 девојчиња. Исплатата за оваа активност е извршена по следните основи: стипендии за ученици од социјално загрозени семејства, стипендии за ученици со просек, стипендии за ученици првенци на генерацијата, стипендии за студенти од социјално загрозени семејства, стипендии за студенти со просек, парична награда за 10 најдобри ученици од СОУ, парична награда за најдобри ученици роми од ООУ и СОУ, парична награда за секое прваче и парична награда за секое новороденче. Стипендиите за ученици и студенти се доделуваат со објавување на Јавен повик врз основа на:

- Одлука за доделување на стипендии на одлични ученици во СОУ „М.М.Брицо, Делчево,
- Одлука за доделување на стипендии на ученици во СОУ М.М.Брицо Делчево кои постигнале особено висок успех во учењето,
- Одлука за доделување на стипендии на ученици прогласени за првенци на генерацијата во општинските училишта,
- Одлуката за доделување на стипендии за студенти кои студираат на државните универзитети во Република Северна Македонија .

Барањата за доделување стипендија ги разгледуваат Комисии составени од членови на Советот, општинска администрација и претставници од училиштето .

Наградното патување за 10 најдобри ученици од СОУ, парична награда за најдобри ученици роми од ООУ и СОУ, парична награда за секое прваче и парична награда за секое новороденче се доделуваат врз основа на Правилникот за начинот , условите, критериумите и постапката за доделување на награди и признанија на Општина Делчево. За доделување на наградите се донесува Решение од Градоначалникот.

Според Извештајот, во 2024 година поднесени се 45 барања за еднократна парична помош за новороденче и сите се одобрени , од нив 21 се машки и 24 се женски. За секое новороденче Општина Делчево доделува еднократна парична помош во износ од 3.000 денари. Паричната награда за првото новороденче во 2024 година изнесува 10.000 денари. Исплатена е парична помош од 3.000 денари на 106 првачиња од нив 52 момчиња и 54 девојчиња.

Г) За лед светилки и набавка и инсталација на 132 парковски лед светилки инвестирани се 1.650.000 ден без ДДВ. Од кои 1,1 мил се средства од донатор УСАИД, а 550.000 ден се општински средства.

<p>Д) набавка на урбана опрема-клучи . Поставени на јавните површини и паркови се 75 клучи. Од Општината 360.000 ден. а донаторот 1,1 мил ден преку УСАИД.</p>
<p>2.14. Дали надлежностите и задачите на координаторот конкретно се утврдени во актот за систематизација на работните места во ЕЛС?</p> <p>ДА</p>
<p>2.15. Кои обуки во текот на извештајниот период координаторот/координаторката ги има реализирано? Дали тој во обуките се јавил/а како:</p> <p>а) слушател/слушателка б) обучувач/обучувачка</p>
<p>2.16 Во рамките на целосниот период на извршувањето на функцијата, наведете кои обуки (наведете тематски родова еднаквост и недискриминација, трговија со луѓе, семејно насилство, родова еднаквост и социјална заштита итн). Координаторот за еднакви можности има посетено:</p> <p>- Не присуствувавме на обуки</p>
<p>2.17.. Како добиените знаења се понатаму пренесени во Вашата институција, дали имате воспоставено метод или систем на пренесување на знаења (пренесување на информации, споделување на материјали, држење на кратки сесии за пренесување на знаења на колеги итн.)</p> <p>Ве молиме опишете</p> <p>Тие се пренесуваат преку состаноци во рамките на ЕЛС.</p>
<p>2.18. Колку и кои иницијативи (проекти, програми и активности, предлог стратегии) координаторот/координаторката за еднаквите можности на жените и мажите има доставено до ЕЛС?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предлог за донесување Програма за еднакви можности на жените и мажите на Општина Делчево и работа на КЕМ за 2025 година; - Предлог за изработка и донесување на првата Програма за образование на Општина Делчево за 2025 која е родово сензитивна и со Акциски план; - Предлог за изработка и донесување на првата Програма за спорт на Општина Делчево за 2025 која е родово сензитивна и со Акциски план; - Предлог за изработка и донесување на првата Програма за соработка со граѓански сектор за 2025 која е родово сензитивна и со акциски план. - Предлог за изработка за родово сензитивна Програма за култура за 2025 г. - Предлог за изработка и донесување на родово сензитивна Програма за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на општински патишта и улици во Општина Делчево и за Програма за уредување на градежно земјиште на подрачјето на Општина Делчево - Координација со претставници од сите одделенија во Општината за имплементација на родовиот аспект во годишните програми за 2025 г.
<p>2.19. Колку од тие иницијативи биле усвоени и реализирани во ЕЛС?</p> <p>Стратешките документи по предлог на координаторот за ЕМ се донесени од страна на Советот на Општина Делчево. Дел од проектите се реализирани.</p>

3. ПРЕДИЗВИЦИ, ДОБРИ ПРАКТИКИ И НАУЧЕНИ ЛЕКЦИИ

3.1. Наведете предизвици со коишто сте се соочиле во единицата на локалната самоуправа во текот на извештајната година и како сте ги надминале?

Еден од предизвиците со кои се соочивме е неактивноста на КЕМ. Продолжува и понатаму несфаќањето на улогата и значењето на Комисијата за еднакви можности (КЕМ) на локално ниво за пронаоѓање на своето место во локалната политика и поставување на локалните приоритети на дневен ред. Можностите на комисиите се големи доколку се поддржат во развојот на нивните капацитети преку остварување обуки, размена на информации и начин на креирање база на информации кои би биле лесни за ракување и достапни за сите.

Наш предизвик беше имплементацијата на родовиот аспект и креирање родово одговорни мерки и активности во поголем број локални годишни програми, изработката на анализите во тие програми и надградба на веќе постоечките програми кои се со имплементиран родов аспект: Програма за односи со јавноста и промоција на Општина Делчево, Програмата за социјална работа, Годишната програма на ОСБСП и Програмата за еднакви можности на жените и мажите.

3.2. Споделете пример за добра или лоша практика

Спроведување на менторската програма на UN Women е пример за добра практика. Исто така, редовната координација со НВО ЖЕНА преку градење партнерство во реализацијата на предвидените мерки и активности е пример за добра практика. Целта на менторската програма е да се изградат вештини и да се поддржи локалната администрација и КЕМ во дизајнирањето политики и буџети кои се свесни за родовите, да изградат институционални механизми за координација на родовата еднаквост на локално ниво и да воспостават капацитети за следење и евалуација на постигнувањето на целите на родова еднаквост. Добра практика е и соработката со НВО „Бравура кооператива“ во делот на социјални услуги.

Лоша практика е неажурноста на КЕМ.

3.3. Наведете примери за научени лекции

Програмата за обука и менторство е концептуализирана со цел да се обезбеди долгорочно градење на капацитетите за вклучување на родовите аспекти во главните политики и буџети преку обука, менторирање, континуирана поддршка, упатства и совети за службениците на локалната самоуправа, советниците, креаторите на политики .

Придобивки за менторирано лице во ЛС и советници се:

- знаење, технички и бихевиорални подобрувања во вклучувањето на родовите прашања во креирањето на политиките и организацискиот развој;
- подобро управување со политичките прашања со јасно разбирање на нивните резултати;
- развивање на поширока мрежа на влијание и поддршка особено од групите кои ја промовираат родовата еднаквост во локалната заедница, другите граѓански организации и бизнис заедницата;
- Зголемена доверба во областа на родовата рамноправност која помага во ангажирањето и придонесот во политичкиот дијалог кој се гледа низ "родовите леќи" ;
- Поддршка на менторираните во донесувањето на промени во локалните самоуправи

4. ОПИШЕТЕ ГИ ВАШИТЕ СЛЕДНИ ЧЕКОРИ

4.1. Опишете накратко кој е вашиот план на активности за следната година и кон што ќе придонесат (имплементација на Стратегијата за родова еднаквост, стратешки документи на ЕЛС итн.)

Унапредување на системот за собирање родово разделени податоци и обезбедување на целосна дата база со родово разделен податоци како од општината, така и од општинските институции.

Имплементација на предвидените родови мерки во сите програми за 2025 г.

-анимирање на жените за поактивно учество во месните и во урбаните заедници

-анимирање на момчињата за постигнување подобри резултати во образованието и зголемување на бројот на момчиња стипендисти на Општината.

4.2 ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ во 2025 година

1 Подобрување на информираноста за човековите права, механизмите за заштита, родовата рамноправност и недискриминација

2. Зајакнување на свеста на жените и мажите за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје;

3. Промовирање на родовиот концепт и еднаквите можности на жените и мажите во општеството и семејството, потребата од рамноправно учество на жените и мажите во одлучувачките процеси, политичкиот и јавниот живот во локалната заедница

4 Влијанието на климатски промени врз квалитетот на животот на жените и мажите

5. Зголемување на довербата кај граѓаните во надлежните институции во однос на родово базирано насилство

6. Интегрирање на родовите прашања во политиките и финансиските инструменти, родово одговорно буџетирање согласно методологијата и согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите;

5. ПОДАТОЦИ ЗА КОМИСИЈАТА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ

5.1. Кога е формирана комисијата за еднакви можности на жените и мажите

Комисија за еднакви можности помеѓу мажите и жените е формирана со Одлука на Советот на Општина Делчево бр. 09-2218/1 од 15.11.2021 година.

5.1.1. Ве молиме наведете ја структура на комисија по:

а) Пол

Половата структура на членовите на Комисија за еднакви можности на жените и мажите е: 3 (три) жени а 2 (двајца) мажи.

б) Образование

Четворица од членовите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите се со високо образование и еден е со средно образование.

в) Етничка припадност

Според етничката припадност четворица од членовите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите сите се од македонска етничка заедница.

г) Припадност на политичка партија

Според припадноста на политичката партија 3 (тројца) членови се од СДСМ и 2 (двајца) членови се од ВМРО ДПМНЕ.

5.2. Наведете дали Комисијата за еднакви можности на жените и мажите активно учествуваше:

а) во креирање и донесување на развојна програма на единицата на локалната самоуправа

б) во донесување на буџет на единицата на локалната самоуправа

в) во давање предлози за инкорпорирање на принципот на еднакви можности во работата на органите на единицата на локалната самоуправа

КЕМ учествуваше во донесување на годишните програми и Буџетот преку учесво на седници на Советот.

5.3. Кои мерки и активности во насока на унапредување на еднакви можности Комисијата ги има доставено до Советот на единицата на локалната самоуправа?

//

5.4. Дали Комисијата за еднакви можности на жените и мажите има годишна програма за работа?

ДА

5.5. Наведете колку состаноци има одржано Комисијата за еднакви можности на жените и мажите, на кои теми и доколку сакате одредени добри практики од тие состаноци да се наведат во годишниот извештај, Ве молиме наведете накратко тука и приложете записници.

Во 2024 година КЕМ нема одржано состанок.

6. ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИИ ДО СЕМ-МТСП

6.1. Наведете Ваши предлози или иницијативи до СЕМ- МТСП во насока на подобрување на:

а) Функционалноста и координацијата на механизмите за родова еднаквост помеѓу централно и локално ниво или помеѓу ЕЛС

Една од можностите за напредок на Комисиите за еднакви можности помеѓу мажите и жените е да соработуваат меѓу себе на две нивоа: 1) соработка со комисијата за еднакви можности во Собранието на Република Македонија и 2) КЕМ да соработуваат преку добри примери во комисиите кои имаат слични услови но покажале извесен напредок по одредено прашање (општина со општина или регионално поврзување).

На почетокот на секој мандат на новите советници, со формирањето на комисијата за еднакви можности помеѓу мажите и жените би било од големо значење да бидат дадени упатства на членовите на Комисијата во врска со нивните специфични задачи и одговорности. Овие активности би можеле да се спроведат преку организирање стандардни униформни обуки на сите членови на комисиите за еднакви можности помеѓу мажите и жените кои би требало да се спроведат на почетокот на нивниот мандат.

Би требало да се изработат прирачници кои би ги упатувале на законската регулатива во Република Северна Македонија, со донесените национални стратегии акциски планови,

декларации и останати документи со цел да се нагласи потребата за заложба за родова рамноправност согласно со стандардите на домашното законодавство и меѓународните ратификувани конвенции и декларации.

Потребата од креирање база на податоци која би опфаќала контакти на сите координатори на комисиите за еднакви можности, адресар на клучни актери на локално и национално ниво од кои би можеле да се добијат одредени информации поврзани со еднаквите можности. Во оваа база на податоци би биле депонирани и сите акциски планови и нивните иницијативи и реализации. Оваа база на податоци би требала да биде лесна за манипулирање со цел што поголем број комисиии да ја потполнуваат со податоци, но и да црпат информации за имплементација на акциските планови. Би требало сите координатори и советници, како и членови на комисиите за еднакви можности да имаат пристап на базата на податоци.

б) Имплементација на Стратегијата за родова еднаквост во секторските политики/програми

Унапредување на знаењата на раководните општински структури (по сектори и одделенија) со родова проблематика и воспоставување систем на следење на буџетските алокации за родово одговорно буџетирање